

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/23/2021
Identifikačné číslo spisu:	8313210495
Dátum vydania rozhodnutia:	29.09.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Holíč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:8313210495.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej, a sudcov JUDr. Mariána Sluka, PhD. a JUDr. Martina Holíča, v spore žalobcu N. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. L. XXXX/XX, Q., právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou VASIL & partners, s.r.o. so sídlom Žižkova 4D, Košice, IČO: 47 240 482, proti žalovanému L. L., L.C..I., so sídlom T. XX, Y, IČO: XX XXX XXX, právne zastúpenému advokátkou JUDr. Martinou Řeřichovou, PhD., so sídlom Námestie slobody 13/25, Humenné, o neplatnosť okamžitého skončenia pracovného pomeru s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 21Cpr/2/2015, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 30. júna 2020 sp. zn. 12CoPr/4/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 12.02.2020 č.k. 21Cpr/2/2015 - 525 zamietol žalobu žalobcu o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru žalobcu listom žalovaného z 27.05.2013, aplikujúc ustanovenia § 59 ods. 1 písm. c/, § 68 ods. 1 písm. b/, ods. 2, § 70 a § 74 Zákonníka práce. Pri svojom rozhodnutí vychádzal zo zistenia, že medzi žalobcom a žalovaným na základe pracovnej zmluvy z 01.05.2012 v zmysle jej dodatku z 24.04.2013 vznikol žalobcovi pracovný pomer do 30.04.2014, pričom listom zo dňa 27.05.2013 doručeným žalobcovi dňa 15.06.2013 žalovaný so žalobcom okamžite skončil pracovný pomer z dôvodu závažného porušenia pracovnej disciplíny podľa § 68 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce, tkvejúcom (i) vo fyzickom napadnutí iného zamestnanca žalobcom a (ii) v jeho neospravedlnenej absencii v práci. Listina o okamžitom skončení pracovného pomeru spĺňa formálne náležitosti podľa § 70 Zákonníka práce, s čím sa stotožnil aj odvolací súd prejednávajúci túto vec, a to vo svojom zrušujúcom uznesení sp. zn. 19CoPr/1/2018 z 02.08.2018. Ako dôvod okamžitého skončenia pracovného pomeru neuznal absenciu žalobcu na pracovisku, lebo z vykonaného dokazovania vyplynulo, že to bol práve žalovaný ako zamestnávateľ, ktorý žalobcovi ako zamestnancovi neprideľoval prácu, a porušenie takejto povinnosti zamestnávateľa má za následok, že ani zamestnanec si nemôže plniť povinnosti plynúce mu z jeho pracovnej zmluvy. Na

druhej strane za oprávnený dôvod okamžitého skončenia pracovného pomeru žalobcu uznal závažné porušenie pracovnej disciplíny - fyzické napadnutie iného kolegu Y. Š. zo strany žalobcu. Uvedené ustálil na základe odborného posúdenia incidentu, z ktorého vyplynulo, že kolega Š. odsúva jednou rukou od seba žalobcu, pričom jeho druhá ruka je zvesená popri tele dole a zo strany kolegu Š. nedochádzalo k fyzickému približovaniu sa a zároveň k atakovaniu žalobcu, teda postoj a konanie kolegu Š. voči žalobcovi nemal útočný, ale obranný charakter, ale naopak konanie žalobcu malo útočný a impulzívny charakter, ktorý sa prejavil už pri prvotnom priblížení sa ku kolegovi, naklonením sa k nemu a znovu priblížením sa do tesnej blízkosti kolegu a nakoniec jeho samotnou neprimeranou reakciou na obranné konanie kolegu a to jeho neprimeraným fyzickým útokom na osobu kolegu.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 30. júna 2020 sp. zn. 12CoPr/4/2020 rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že určil, že okamžité skončenie pracovného pomeru dané žalobcovi listom žalovaného z 27.05.2013 je neplatné, žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením. Vzhľadom na to, že odvolací súd vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie bez potreby zopakovania či doplnenia dokazovania a dôvodom pre zmenu napadnutého rozsudku je len právne posúdenie otázky závažného porušenia pracovnej disciplíny zo strany žalobcu, ktorú posudzoval už súd prvej inštancie a sporové strany sa k tejto otázke vyjadrili, odvolací súd nepovažoval za potrebné a účelné na prejednanie odvolania nariaďovať pojednávanie, keď si to nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem (§ 385 ods. 1 CSP). Preto nebolo rozumného a zákonného dôvodu pre nariadenie odvolacieho pojednávania tak, ako to žiadal žalobca listom doručeným odvolaciemu súdu dňa 18.06.2020.

2.1. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaného dokazovania k správny skutkový zisteniam, avšak vec nesprávne právne posúdil. Zo strany žalobcu nesporne došlo k porušeniu pracovnej disciplíny, ktoré porušenie žalovaný ako zamestnávateľ podľa pracovnej zmluvy uzatvorenej so žalobcom a podľa svojho Pracovného poriadku hodnotil ako závažné porušenie pracovnej disciplíny. Odvolací súd posudzoval, či sa v danej právnej veci jedná z vyššie uvedeného dôvodu o porušenie pracovnej disciplíny najvyššej intenzity (závažné porušenie), ktoré by bolo dôvodom pre okamžité skončenie pracovného pomeru alebo pre výpoveď z pracovného pomeru podľa ustanovenia § 68 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce. Odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca sa síce svojim vyššie uvedeným konaním dopustil zavineného porušenia pracovnej disciplíny - fyzické napadnutie kolegu, avšak sa nejedná o porušenie pracovnej disciplíny najvyššej intenzity, teda sa nejedná o závažné porušenie pracovnej disciplíny, ale sa jedná o menej závažné porušenie pracovnej disciplíny, a to s ohľadom na žalobcu ako zamestnanca, jeho doterajší postoj k plneniu pracovných povinností, spôsob a intenzitu porušenia pracovnej disciplíny, ako aj s ohľadom na situáciu, v ktorej k porušeniu pracovnej disciplíny došlo a dôsledky porušenia pre žalovaného ako zamestnávateľa a v neposlednom rade s ohľadom na skutočnosť, že konanie žalobcu nespôsobilo žalovanému škodu.

2.2. O nároku na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešnému žalobcovi bol priznaný nárok na náhradu trov konania proti neúspešnému žalovanému v plnom rozsahu. O výške priznanej náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 2 CSP). Odvolací súd nezistil žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa na postup podľa § 257 CSP.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“), navrhujúc, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP, namietajúc nesprávne právne posúdenie veci. Namietal nesprávny postup odvolacieho súdu, ktorý bol povinný zopakovať dokazovanie, ak chcel zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie z dôvodu nesprávnych skutkových zistení. Odvolací súd vyvodil odlišné skutkové zistenia a na ich základe aj právne závery, ako súd prvej inštancie, bez toho, aby vo veci vykonal potrebné dokazovanie, takýto postup nezodpovedal požiadavkám riadneho procesu. Odvolací súd svojím postupom porušil právo žalovaného na spravodlivý proces, pretože tým, že svoje rozhodnutie nečakane založil na iných skutkových a následne aj právnych záveroch než súd prvej inštancie, v skutočnosti žalovanému odňal právo namietať správnosť jeho

právneho názoru na inštančne vyššom súde. K posúdeniu otázky závažného porušenia pracovnej disciplíny poukázal na viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky. Podľa dovolateľa zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolateľ namietať skutkové zistenia odvolacieho súdu, že žalobca nemal v minulosti žiadne problémy na pracovisku a bol bezproblémový zamestnanec. Žalovaný ako zamestnávateľ je povinný aj preventívne zabezpečovať ochranu svojich zamestnancov na pracovisku, pokiaľ sa zamestnanec správa agresívne, jedinou ochranou kolektívu je okamžité skončenie pracovného pomeru.

4. Žalobca v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalovaného navrhol dovolanie zamietnuť ako nedôvodné, uplatniac si náhradu trov konania.

5. Najvyšší súd SR ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolateľ ako prvé namietať nesprávny postup odvolacieho súdu, ktorý bol podľa neho povinný zopakovať dokazovanie, ak chcel zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie z dôvodu nesprávnych skutkových zistení. Odvolací súd vyvodil odlišné skutkové zistenia a na ich základe aj právne závery, ako súd prvej inštancie, bez toho, aby vo veci vykonal potrebné dokazovanie, takýto postup podľa dovolateľa nezodpovedal požiadavkám riadneho procesu. Odvolací súd podľa dovolateľa svojím postupom porušil právo žalovaného na spravodlivý proces, pretože tým, že svoje rozhodnutie nečakane založil na iných skutkových a následne aj právnych záveroch než súd prvej inštancie, v skutočnosti žalovanému odňal právo namietať správnosť jeho právneho názoru na inštančne vyššom súde. Dovolací súd vychádzal z obsahu dovolania a z takto vymedzeného obsahu je jednoznačné, že sa jedná o dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP, aj keď dovolateľ nevymedzil prípustnosť dovolania výslovným označením tohto dôvodu.

8. V zmysle § 420 písm. f/ CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa, tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie žalovaného, že v konaní došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti.

10. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

11. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

12. V danom prípade žalovaný namietal v súvislosti s vadou § 420 písm. f/ CSP, že odvolací súd vyvodil odlišné skutkové zistenia a na ich základe aj právne závery, ako súd prvej inštancie, bez toho, aby nariadil pojednávanie a vo veci vykonal potrebné dokazovanie, následne zmenil rozhodnutie prvoinštančného súdu a takýto postup podľa dovolateľa nezodpovedal požiadavkám riadneho procesu.

13. Odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní (§ 383 CSP). Ak má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu zopakuje sám (§ 384 ods. 1 CSP). Na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem (§ 385 ods. 1 CSP).

14. Z vyššie citovaných ustanovení vyplýva, že ak odvolací súd v rámci preskúmavania rozhodnutia súdu prvej inštancie dôjde k záveru, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie zopakuje. Uvedená povinnosť odvolacieho súdu vyplýva z princípu priamosti, ktorý v tomto prípade znamená, že odvolací súd nemôže dôkazy vykonané súdom prvej inštancie sám len prehodnotiť. O nové hodnotenie dôkazov ide tam, kde má odvolací súd iný názor na spoľahlivosť dôkazného prostriedku. Zároveň, ak chce odvolací súd vstúpiť do procesu modifikácie skutkového stavu, na ktorom je rozhodnutie súdu prvej inštancie založené, obligatórne musí byť nariadené odvolacie pojednávanie (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 1279, 1287).

15. Z ustanovenia § 385 ods. 1 CSP zároveň a contrario vyplýva, že odvolací súd, ak nepovažuje za potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nemusí pojednávanie nariaďovať. Či v konkrétnom prípade je nevyhnutné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, je vecou posúdenia odvolacieho súdu a nie strán sporu. Odvolací súd v prejednávanom spore ustálil, že súd prvej inštancie správne ustálil skutkový stav preukazujúci relevantné okolnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru žalobcu, a preto vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie bez potreby zopakovania či doplnenia dokazovania. Dôvodom pre zmenu napadnutého rozsudku bolo len právne posúdenie otázky závažného porušenia pracovnej disciplíny zo strany žalobcu, ktorú posudzoval už súd prvej inštancie a sporové strany sa k tejto otázke vyjadrili. K zmene skutkového stavu by došlo v tom prípade, ak by odvolací súd vychádzal z iných skutkových okolností ako súd prvej inštancie, čo však nebol tento prípad. Keďže v danom prípade sa odvolací súd stotožnil so zisteným skutkovým stavom súdom prvej inštancie, nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania v danej veci nevyžadoval dôležitý verejný záujem (existencia dôležitého verejného záujmu je dôvodom na nariadenie pojednávania len vtedy, ak by otázky, ktoré sú predmetom konania, mohli mať širší spoločenský dopad a ak by ochrana práv a právom chránených záujmov sporových strán mohla byť významná i pre iné subjekty, o ktorý prípad v preskúmvanej veci nešlo), rozhodnutie odvolacieho súdu bez nariadenia pojednávania bolo postupom, ktorý bol v súlade so zákonom (§ 385 ods. 1 CSP).

15.1. Aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (Valera Assalino v. Portugalsko z 20. apríla 2002) v prípadoch, kde skutkové okolnosti nie sú sporné a právne otázky sa nevyznačujú osobitnou zložitosťou, neuskutočnenie ústneho pojednávania nespôsobuje ujmu požiadavkám čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach (najmä ak pojednávanie na prvom stupni bolo verejné a vyšší súd prejednáva výlučne právne otázky).

15.2. Pokiaľ sa dovolateľ domnieval, že v danom spore mal odvolací súd nariadiť pojednávanie, dovolací súd uvádza, že postupom odvolacieho súdu, ktorý sa neprieči zákonu (§ 385 ods. 1 CSP), nemohlo dôjsť k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 362/09). Námetka žalobcu, že namietaným postupom odvolacieho súdu došlo k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f/ CSP, je preto neopodstatnená.

16. Porušením práva na spravodlivý proces nie je ani iné hodnotenie vykonaných dôkazov, skutkových tvrdení strán, ako aj iný právny názor súdu na dôvodnosť podaného nároku, resp. uplatnených

námietok. Súd nižších inštancií správne v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov vykonané dôkazy vyhodnotili jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti (§ 191 ods. 1 CSP), ako aj náležité rozhodnutie odôvodnili v súlade s náležitosťami vyplývajúcimi z § 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP. Právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom účastníka, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania, vrátane ich dôvodov a námietok (porov. sp. zn. II. ÚS 4/94, sp. zn. II. ÚS 3/97, sp. zn. I. ÚS 204/2010).

17. Vzhľadom na dovolacie námietky dovolateľa týkajúce sa nesprávneho (nenáležitého) zistenia skutkového stavu dovolací súd akcentuje, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok nepredstavuje taký opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení. Už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie (§ 422 CSP) a je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017, aj rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 465/2017).

18. Záverom dovolací súd uzatvára, že ani prípadné nesprávne právne posúdenie nezakladá vadu zmätočnosti (R 24/2017). Skutočnosť, že dovolateľ má odlišný právny názor než konajúce súdy, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ním tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

19. Vzhľadom na uvedené dovolací súd vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nezistil, dovolanie v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako neprípustné.

20. Dovolať príпустnosť podaného dovolania vyvodzuje tiež z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, t. j., že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu a z § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, t.j., že právna otázka je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

21. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (písm. a/); ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená (písm. b/); je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (písm. c/).

22. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). V prípade dovolania podaného v zmysle tohto ustanovenia je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, o ktorú z možností uvedených v ustanoveniach § 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania (1 Cdo 126/2017, 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 132/2017, 4 Cdo 207/2017, 7 Cdo 20/2017, 8 Cdo 221/2017).

23. Aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v

ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 38/2019, 4 Cdo 32/2018, 6 Cdo 113/2017, 7 Cdo 25/2018, 8 Cdo 100/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť, len ak sú splnené uvedené predpoklady (po prijatí záveru o prípustnosti dovolania). Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP, podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

24. Relevanciu podľa § 421 ods. 1 CSP má právna otázka (nie skutková) otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Musí ísť pritom o takú právnu otázku, ktorá bola podľa názoru dovolateľa odvolacím súdom vyriešená nesprávne (porovnaj § 432 ods. 1 CSP) a pri ktorej - s prihliadnutím na individuálne okolnosti veci (prípadu) - zároveň platí, že ak by bola vyriešená správne, sudy by nevyhnutne rozhodli inak, pre dovolateľa priaznivejším spôsobom.

25. Právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Ako už bolo uvedené, z ustanovenia § 421 ods. 1 CSP vyplýva, že otázkou relevantnou pre prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia môže byť len otázka právna (hmotnoprávna alebo procesnoprávna, ktorej vyriešenie viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu) a nie otázka skutková. Riešenie skutkovej otázky (quaestio facti) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania; to znamená, že pri jej riešení sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté, či a aké skutočnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec a pod. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení (to znamená až po vyriešení skutkových otázok) prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad. Ak v dovolaní vymedzená otázka - ktorú má podľa dovolateľa posudzovať vo svojom rozhodnutí dovolací súd - nie je právnou otázkou, ale predstavuje skutkovú otázku, nie je splnená zákonná podmienka prípustnosti dovolania uvedená v ustanovení § 421 ods. 1 CSP a takúto otázku nie je dovolací súd oprávnený vo svojom rozhodnutí riešiť (3Cdo/218/2017, 3Cdo/27/2019, 4Cdo/172/2017, 4Cdo/148/2018, 8Cdo/144/2018).

26. Ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 CSP, nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach; ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa; v opačnom prípade by dovolací súd uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum, priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) účelu ustanovenia § 421 ods. 1 CSP (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK 2016, str. 1382). Pokiaľ v dovolaní absentuje vyššie uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania (1Cdo/150/2018, 2Cdo/185/2018, 3Cdo/74/2017, 4Cdo/235/2016, 5Cdo/16/2017, 6Cdo/6/2018, 7Cdo/254/2018, 8Cdo/191/2018).

27. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, dovolateľ je povinný a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť, v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená.

28. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. c/ CSP je relevantná právna otázka, ktorá už bola dovolacím súdom riešená, pri jej riešení ale ešte nedošlo k ustáleniu rozhodovacej praxe dovolacieho súdu preto, lebo jeho jednotlivé senáty naďalej zastávajú odlišné (rozdielne) právne názory, čo sa prejavuje v ich pretrvávajúcom rozdielnom rozhodovaní.

29. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (nie skutkovú) hmotnoprávnej alebo procesnoprávnej povahy, ktorú odvolací súd riešil a na jej riešení založil svoje rozhodnutie. Otázka relevantná podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c/ CSP musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. Dovolateľ je povinný tiež uviesť, ako je dovolacím súdom právna otázka rozhodovaná rozdielne a doložiť konkrétne označené rozhodnutia dovolacieho súdu.

30. Za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu pritom treba považovať predovšetkým rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, vydávanej Najvyšším súdom Slovenskej republiky od 1.1.1993 s pôvodným názvom Zbierka rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky (pokiaľ neboli v neskoršom období judikátorne prekonané), ako i rozhodnutia najvyššieho súdu, v ktorých bol opakovane potvrdený určitý právny názor, alebo výnimočne aj jednotlivé rozhodnutie, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v tomto rozhodnutí nespochybnili, prípadne ich akceptovali a vecne na ne nadviazali (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 6. marca 2017, sp. zn. 3 Cdo 6/2017).

31. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletine Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986. (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. januára 2018 sp. zn. 6 Cdo 29/2017, ktoré bolo neskôr publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) ako judikát R 71/2018). Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu však nepatria rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky.

32. Záverom treba poznamenať, že súčasná existencia predpokladov prípustnosti dovolania vyvodzovaná dovolateľom z § 421 ods. 1 písm. a/ aj c/ CSP sa bez ďalšieho z povahy veci vylučuje, t.j. nemôže ísť súčasne o otázku, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP) a zároveň o otázku, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP).

33. Z obsahu dovolania žalobcu odôvodneného dovolacími dôvodmi v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP je zrejmé, že žalobca zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom) uviedol len všeobecnú charakteristiku nesprávností, ku ktorým podľa jeho názoru došlo v konaní pred odvolacím súdom, avšak nekonkretizoval vôbec právnú otázku, na riešení ktorej podľa jej názoru odvolací súd založil svoje nesprávne rozhodnutie, ani nevysvetlil potrebu, aby dovolací súd takúto otázku vyriešil. Dovolateľ nešpecifikoval právnú otázku, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), ani neoznačil žiadne konkrétne rozhodnutia, stanoviská, judikáty najvyššieho súdu (ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu), z ktorých by vyplynul záver, že táto právna otázka je rozhodovaná dovolacím súdom rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP). Uviedol len, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení otázky okamžitého skončenia pracovného pomeru z dôvodu závažného porušenia pracovnej disciplíny. V tejto súvislosti rozoberá jednotlivé skutkové a právne závery odvolacieho súdu, nijakým spôsobom však právnú otázku nevymedzil. Dovolateľ v dovolaní vyjadril len svoj nesúhlas s právnym posúdením a postupom odvolacieho súdu, a ten nie je spôsobilý založiť prípustnosť dovolania podľa §

421 ods. 1 CSP.

34. Rozhodovacia prax dovolacieho súdu sa ustálila v závere, že samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 67/2017, 4 Cdo 95/2017, 7 Cdo 140/2017).

35. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dovolanie v časti namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP.

36. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s ustanovením § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP tak, že v súlade so zásadou úspechu (§ 255 ods. 1 CSP) žalovanému priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným rozhodnutím (§ 262 ods. 2 CSP).

37. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.